

7. [https://nus.org.ua/view/yak-mozhna-pokrashhyty-kontseptsiyu-proforiyentatsiyi-shkolyariv/](https://nus.org.ua/view/yak-mozhna-pokrashhyty-kontseptsuyu-proforiyentatsiyi-shkolyariv/)

Фрига І.О.,

кандидат педагогічних наук,
старший викладач кафедри теорії й методик
дошкільної та початкової освіти ХОІППО

Сучасні форми організації партнерської взаємодії з батьками в Новій українській школі

Аналіз принципів та можливостей педагогіки партнерства як системи ефективної взаємодії педагогів і батьків, закладів освіти з метою особистісного розвитку учасників освітнього процесу, становлення їх компетентної особистості, формування цінностей, на основі яких виробляються ставлення.

Ключові слова: нова українська школа, педагогіка партнерства, педагогіка співпраці, партнерська взаємодія, співробітництво, ефективна взаємодія.

Стрімко змінюється світ. В освіті відбувається реформування, впроваджуються сучасні інновації технології. Сьогодні на вершину освітньої реформи виводиться початкова освіта, бо саме з неї починається народження Нової української школи.

І саме однією зі складових формули Нової української школи є педагогіка партнерства.

Аналіз досліджень й публікацій свідчить, що вперше термін «педагогіка співробітництва» з'явився у 1986 році у «Маніфесті» («Учительская газета», 18.10.1986 р.) за авторством педагогів-новаторів: С. М. Лисенкової, В. Ф. Шаталова, І. П. Волкова, Є. М. Ільїна, Ш. А. Амонашвілі, С. Соловейчика та ін. В його основі – ідея зміни стосунків з учнями, заснована на увазі вчителя до учня, залучення до навчання що викликає в нього радісне відчуття успіху, руху вперед, розвитку [4].

Мета статті – охарактеризувати сутність поняття «взаємодія», «партнерська взаємодія» та особливості її організації в початковій школі в рамках Нової української школи.

Поняття «взаємодія» по-різному тлумачиться у різних наукових джерелах. З філософської точки зору взаємодія – це філософська категорія, що відображає процеси впливу об'єктів один на одного, їх взаємну обумовленість і породження одним об'єктом іншого. Взаємодія – об'єктивна і універсальна форма руху, розвитку, яка визначає існування і структурну організацію будь-якої матеріальної системи [2, с.39].

У педагогіці під взаємодією розуміється система таких дій, якісні характеристики яких становлять зміст цієї системи, сукупність закономірних зв'язків між елементами – внутрішню форму або структуру системи, де кожна дія одного учасника процесу (суб'єкта) зумовлює відповідні дії іншого для досягнення єдиної мети, що відображає їхні спільні ціннісні орієнтири. Взаємодію «вчитель – батьки» як процес характеризують партнерські взаємини, спільна діяльність, інформаційний зв'язок, взаємовплив, взаєморозуміння [1].

В її основі – спілкування, взаємодія та співпраця між учителем, учнем і батьками, об'єднаними спільною метою та прагненнями.

Вимога сьогодення – співдружність школи і сім'ї. Відомо, що для успішної особистості дитини необхідно інтеграції школи та сім'ї. Високі вимоги суспільства до освітнього рівня молодого покоління, підготовки його до життя і праці можуть бути задоволені тільки за умови зростаючої ролі батьків у цій справі.

Звідси і виникають основні, головні завдання школи у роботі з батьками:

- робота у команді «педагогі-батьки», створення кола однодумців;
- підвищення педагогічної грамотності батьків практичними навичками у відносинах з дитиною та володіння собою під час розмови;

- доведення до свідомості батьків істини про те, що право та обов'язок виховання їхніх дітей належить їм самим.

Саме тому вчитель початкових класів повинен виступати у новій ролі – ролі фасилітатора та тьютора.

Створення освітнього середовища, яке засноване на принципах педагогіки партнерства, – справа не надто складна. Але вона потребує чіткої та цілеспрямованої взаємодії всіх учасників навчального процесу, а також усвідомлення ними важливості досягнення спільної мети.

Тому, варто зауважити, що взаємодія між учителем та батьками в рамках педагогіки партнерства включає елементи:

- Постійну комунікацію, яка дозволяє оперативно реагувати на будь-які зміни та проблеми (створення чатів чи груп у соціальних мережах та месенджерах, проведення відеобесід).

- Неформальне спілкування (спільне святкування визначних подій та свят, які мають важливе значення для життя дітей та школи).

- Усебічну допомогу й участь батьків у організації та проведенні свят, тематичних та позашкільних заходів.

- Участь батьків у навчальному житті своїх дітей (добровільна допомога під час створення навчальних матеріалів та формування освітнього середовища, обмін життєвим та професійним досвідом).

Ми живемо в XXI столітті, змінилося суспільство, змінилися діти, змінилися і батьки. Батькам не цікаві нудні зустрічі в класній кімнаті. Вони молоді, активні, прагнуть різнобічних знань, їх цікавить розвиток дітей.

Щоб батьки стали однодумцями, помічниками вчителя, необхідно правильно організувати їхнє навчання. Якщо педагог зможе належним чином упоратися із цим завданням, навчить батьків осмислювати дитинство з різних позицій, то якість виховання дітей значно підвищиться, зростуть реальні шанси активної участі батьків у житті класу і школи.

Саме тому особлива роль належить саме ефективним формам налагодження партнерських взаємин.

Якщо ми говоримо саме про ефективні форми налагодження партнерських взаємин то їх варто розмежувати, розділити на групи: індивідуальні, колективні та групові.

Індивідуальні зустрічі дозволяють обговорити важливі питання, які стосуються життя та навчання кожної дитини. *Групові консультації*. На них можна запрошувати батьків різних груп, що мають однакові проблеми або, навпаки, успіхи у вихованні (примхливі діти; діти з яскраво вираженими здібностями до малювання, музики тощо). *Колективні форми роботи*: педагогічний практикум, круглий стіл, ділова гра, дискусія тощо.

Засади педагогіки партнерства без перебільшення є основоположними для взаємин батьків та вчителя. Адже саме поведінка дорослих, їхні слова та вчинки є для дітей прикладом для наслідування.

Партнерські взаємини між учителем та батьками дають можливість оперативно реагувати на актуальні виклики та проблеми у навчанні дітей.

Проте часто виникає питання, як же залучити батьків до школи?

Необхідно:

- Підвищувати авторитет родини
- Сприймати помилки у вихованні як створення нових можливостей для розвитку
- Враховувати інтереси батьків
- Спіратися на життєвий досвід батьків
- Не загострювати увагу на недоліках родинного виховання
- Вірити, що будь – яка родина має сильні сторони.

Дуже добре, коли вчителю вдається порозумітися з батьками учнів і створити партнерську взаємодію. Тоді навчальний процес стає приємним та ефективним.

А що ж робити, якщо діалог між учителем та батьками загострюється?

Щоб цього уникнути, слід знати причини конфліктів та моделі взаємодії між людьми. Розуміючи їх, легше ефективно комунікувати та впливати на ситуацію, яка вже склалася. Перш за все, це збереже нерви й вчителю, й батькам. А ще й продемонструє учням ефективні моделі спілкування.

Щоб не сталося, поважайте себе та оточуючих – навчайте дітей власним прикладом. Рівноправність взаємин між педагогом та родиною учня дозволяє зменшити ризик виникнення конфліктних ситуацій. А якщо суперечності все ж виникнуть, їх завжди можна розв'язати знайшовши компромісне рішення.

Процес взаємодії сім'ї і школи спрямований на активне включення батьків у навчально-виховний процес, співпрацю з дітьми та педагогами, адже результат виховання може бути успішним тоді, коли вчителі та батьки стануть однодумцями. В. Сухомлинський зазначав: «У наші дні немає важливішого у сфері виховання завдання, ніж навчити батька й матір виховувати своїх дітей» [3, с. 87].

Список використаних джерел та літератури:

1. Десятник К. В. Взаємодія сім'ї і школи у вихованні духовності молодших школярів: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук: 13.00.07 – теорія і методика виховання / Катерина Володимирівна Десятник. – Луцьк, 2012. – 22 с.
2. Краткий словарь по философии / Гл. редакция: И В. Блауберга, И. К. Пантина. – 4-е изд. – М.: Политиздат, 1982. – 431 с.
3. Сухомлинський В. О. Батьківська педагогіка / В. О. Сухомлинський. – К. : Рад. школа, 1978. – 263 с.
4. Педагогика сотрудничества / С. Лысенкова, В. Шаталов, И. Волков и др. // Учительская газета. – 1986. 18 октября.

Хаснуліна Л.М.,

вчитель української мови та літератури,
директор Чабанівської гімназії
Староушицької селищної ради
Кам'янець-Подільського району
Хмельницької області

Створення інклюзивного освітнього середовища в ЗЗСО

У статті розкриваються характерні ознаки однієї із форм навчання дітей з особливими освітніми потребами (ООП), а саме інклюзивної форми навчання: основні принципи інклюзивної освіти, переваги та недоліки даної форми освітньої діяльності.

Ключові слова: інклюзивна освіта, інклюзивне навчання, освітні потреби, принципи інклюзивної освіти.

Створення інклюзивного освітнього середовища в закладах освіти – це та складова гуманітарної політики держави, яка свідчить наскільки її суспільство готове свідомо захищати невід'ємні права людини та яка сьогодні поступово входить у освітній процес України.

Впровадження інклюзивної освіти, в свою чергу, сприяє формуванню суспільної уваги та поваги до розмаїття та унікальності кожної дитини, що, у свою чергу, забезпечує кращу якість освіти для всіх на засадах партнерства і толерантності.

Кожна дитина – особлива, але є діти, про яких говорять «особливі» не для того, щоб підкреслити унікальність здібностей, а задля того, щоб відмітити ті особливі потреби, які відрізняють їх від інших дітей. Незалежно від стану здоров'я, наявності фізичного чи інтелектуального порушення, кожна людина має право на повноцінне життя, освіту, якість якої не відрізняється від якості освіти решти людей. Однією із форм навчання дітей з особливими освітніми потребами є нова, але визнана в багатьох країнах